Quin era el paper del port de “Tarracona” durant l’arribada dels primers contingents àrabs a la ciutat?

La tesi del doctorand **Francesc Rodríguez** fa una aposta per la ceramologia com a eina per a la comprensió del procés històric de transformació que visqué la l’àrea portuària de la ciutat de *Tarracona* entre els segles VII i VIII dC.

La tesi doctoral de Francesc Rodríguez presenta un estudi ceramològic detallat que permet avançar en el coneixement de les realitats històriques, socials i econòmiques de la ciutat de *Tarracona*, a partir de l’estudi de la seva àrea portuària durant els segles VII i VIII dC.

> En un període on les restes materials i, sobretot, documentals són escasses, la ceramologia es converteix en una de les principals eines per a la comprensió de processos històrics.

En aquest context, la tesi busca també oferir eines interpretatives i noves vies d’anàlisi a la **recerca ceramològica internacional** (i als agents que intervenen en la gestió i protecció del patrimoni local) a fi de situar l’ens urbà en un context històric que es troba latent i mancat d’estudis.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Olla procedent de l'Àsia Menor, datada entre els segles VII i VIII. Foto: Francesc Rodríguez (ICAC).

L'estudi de la ceràmica a Tarragona representa una de les tradicions científiques amb més recorregut a la península Ibèrica. Si ens cenyim al període tardoantic, destaquen els extraordinaris estudis amfòrics de Simon Keay, l'estudi conjunt del dipòsit del carrer Vila-Roma del Ted'A (Taller Escola d'Arqueologia), la tesi doctoral sobre la vaixella fina de taula de Xavier Aquilué i les monografies de ceràmica comuna de Josep Maria Macias i d'àmfores de Josep Anton Remolà.

Aquests estudis permeten constatar **una rica dinàmica comercial i econòmica per als segles V i VI dC**. No obstant, per al període estudiat, la manca de bones seqüències estratigràfiques i els suposats problemes d'oferta i demanda de determinades categories ceràmiques, sumat a l'anomenat *topos* historiogràfic sobre la pèrdua de protagonisme dins del regne visigot a favor de la veïna *Barcinona* (l'actual Barcelona) i al suposat abandonament institucional de les elits eclesiàstiques davant la por omeia, van portar a interpretar aquest període com un epíleg urbà ineludible i decadent.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Rodríguez ha conjugat l'estudi de les diferents categories ceràmiques (llànties, ungüentaris, vaixella fina de taula, contenidors amfòrics i ceràmiques comunes) en un interval de menys d'un segle.

No sempre s'ha pensat així i, de fet, actualment estem començant a canviar el paradigma dominant amb un discurs arqueològic no condicionat per interpretacions historiogràfiques tradicionals. L'aproximació de Rodríguez a aquesta qüestió ha prioritzat un anàlisi global dels diferents contextos en un interval concret, en comptes de centralitzar l'estudi en una única categoria ceràmica i en un interval cronològic ampli.

Aquesta elecció comporta avantatges i inconvenients. D'una banda, tenim una major potencialitat en la identificació ceràmica del registre, les quals s'assumeixen de manera equitativa amb comparacions i ponderacions estadístiques que permetin entendre ritmes i usos diferenciats.

D'altra banda, però, apareixen dificultats en la dinàmica i el flux de treball, en la correcta caracterització tipològica entre tanta categoria diversa i un risc de quedar-se a la superfície de la informació ceramològica.

> L'elecció de centrar-se únicament i exclusiva al sector occidental de l'àrea portuària ha vingut motivada per l'oportunitat d'**analitzar un extraordinari conjunt patrimonial** que necessitava d'un estudi en profunditat.

Llànties procedents del sud-est europeu, trobades al suburbi occidental de *Tarracona*. Foto: Francesc Rodríguez (ICAC).

Les excavacions dutes a terme, des dels anys 90 en endavant, oferien més de 2 hectàrees d'excavacions en extensió pràcticament inèdites i, a més, l'espai en si (el port) ha representat al llarg del temps el nucli catalitzador de tota urbs assentada en aquest promontori i al territori adjacent.

A més, recentment, s'ha dut a terme una tesi doctoral per part de la doctora **Ada Lasheras** que ofereix una anàlisi de l'evolució urbanística i arquitectònica del mateix espai analitzat aquí, des del segle II aC fins al VIII dC.

La imbricació d'ambdues tesis està permetent **entendre millor un dels espais més importants de la ciutat, el seu port,** així com constatar quines relacions poden existir entre la dinàmica arquitectònica i urbana amb l'econòmica i comercial durant l'arribada dels primers contingents àrabs a la ciutat.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Ungüentaris orientals que s'empraven per guardar perfums, olis sagrats i ungüents medicinals. Foto: Francesc Rodríguez (ICAC).

Francesc Rodríguez farà la lectura i defensa de la seva tesi doctoral el proper dilluns, 28 de setembre, a les 10.30 h. Podeu seguir l'acte en directe aquí.

Consulta l'acte a l'Agenda de l'ICAC

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)